

Podręcznik : Historia 5. Podróże w czasie. (nr dopuszczenia MEN: 829/2/2018)

Autorzy: Tomasz Małkowski

Wymagania opracowane na podstawie: *Podróże w czasie*. Program nauczania historii w szkole podstawowej, autor Robert Tocha

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Czas w historii	<p>Uczeń zna:</p> <p>a) sposób mierzenia czasu, w Europie</p> <p>b) wydarzenie, które dało początek obowiązującemu w Europie systemowi datacji</p> <p>c) rzymski system zapisywania liczb</p> <p>Uczeń rozumie:</p> <p>a) pojęcia: nasza era (n.e.), przed naszą erą (p.n.e.), wiek (stulecie), historia, tysiąclecie</p> <p>b) zasady ustalania wieku i połowy wieku dla danego wydarzenia historycznego.</p>	<p>Uczeń rozumie:</p> <p>pojęcia: prehistoria, epoka</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <p>a) wyjaśnić, czym historia różni się od prehistorii</p> <p>b) wymienić epoki należące do prehistorii i historii</p> <p>przedstawić ramy chronologiczne epok historycznych</p>	<p>Uczeń rozumie:</p> <p>pojęcie: chronologia</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <p>wyjaśnić, co oznacza stwierdzenie, że podział na epoki jest umowny</p>	<p>Uczeń potrafi:</p> <p>wymienić wydarzenia historyczne wyznaczające poszczególne epoki historyczne</p>	
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Od myśliwych do rolników	<p>Uczeń rozumie:</p> <p>pojęcie: rewolucja neolityczna</p> <p>Uczeń potrafi:</p>	<p>Uczeń rozumie:</p> <p>pojęcia: paleolit (starsza epoka kamienna), neolit (młodsza epoka kamienna), rzemiosło</p>	<p>Uczeń zna:</p> <p>podstawowe zajęcia ludzi epoki paleolitu i neolitu</p> <p>Uczeń potrafi:</p>	<p>Uczeń zna:</p> <p>ramy chronologiczne epoki paleolitu i neolitu</p> <p>Uczeń potrafi:</p>	<p>Uczeń rozumie:</p> <p>znaczenie rewolucji neolitycznej</p>

	zlokalizować na mapie obszar Bliskiego Wschodu porównać koczowniczy tryb życia z osiadłym	Uczeń potrafi: wyjaśnić skutki rewolucji neolitycznej	wymienić najważniejsze informacje dotyczące warunków życia ludzi w epoce paleolitu i neolitu wyjaśnić, dlaczego zmiany w sposobie życia ludzi epoki neolitu nazwano rewolucją neolityczną	scharakteryzować epokę paleolitu i neolitu	
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Cywilizacje Sumerów, doliny Indusu i Chin	Uczeń zna: nazwy rzek, nad którymi powstały pierwsze cywilizacje Uczeń rozumie: pojęcia: Mezopotamia, Żyzny Półksiężyc Uczeń potrafi: wskazać na mapie Żyzny Półksiężyc zlokalizować w czasie i przestrzeni cywilizacje Starożytnego Wschodu (Mezopotamii), cywilizacje nad wielkimi rzekami (Indie i Chiny)	Uczeń rozumie: pojęcie: pismo obrazkowe Uczeń potrafi: wymienić wspólne cechy pierwszych cywilizacji	Uczeń rozumie: pojęcia: społeczeństwo, miasto-państwo Uczeń potrafi: wymienić osiągnięcia Sumerów	Uczeń rozumie: pojęcia: cywilizacja, podział pracy Uczeń potrafi: przedstawić dokonania mieszkańców doliny Indusu oraz Chin	Uczeń potrafi: wyjaśnić, w jaki sposób narodziła się cywilizacja Sumerów
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Starożytny Egipt	Uczeń rozumie: pojęcia: państwo, faraon, monarchia Uczeń potrafi: zlokalizować w czasie i przestrzeni cywilizację starożytnego Egiptu przedstawić warunki naturalne panujące w Egipcie	Uczeń zna: a) system sprawowania władzy w Egipcie b) organizację społeczeństwa w starożytnym Egipcie c) rodzaje pisma stosowane w starożytnym Egipcie Uczeń rozumie:	Uczeń rozumie: pojęcie: danina na czym polegała trudność w posługiwaniu się pismem hieroglificznym Uczeń potrafi: wymienić uprawnienia faraona	Uczeń rozumie: pojęcia: ustrój, wezyr, prowincja z czego wynikała i na czym polegała nieograniczona władza faraona Uczeń potrafi: dostrzec zależność między położeniem geograficznym	Uczeń rozumie: pojęcie: monarchia despotyczna Uczeń potrafi: scharakteryzować funkcjonowanie państwa egipskiego

	rozpoznać starożytne pismo egipskie	pojęcia: pisarz, hieroglify, papirus Uczeń potrafi: umiejszczyć w czasie istnienie monarchii w Egipcie wytłumaczyć, co oznacza stwierdzenie, że Egipt był darem Nilu i jakie znaczenie miała ta rzeka dla starożytnego Egiptu	wyjaśnić, jaką rolę w państwie egipskim odgrywali pisarze	a narodzinami cywilizacji egipskiej scharakteryzować strukturę społeczeństwa w Egipcie	
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Wierzenia starożytnych Egipcjan	Uczeń zna: głównych bogów starożytnego Egiptu Uczeń rozumie: pojęcia: politeizm (wielobóstwo), mumia, piramida	Uczeń potrafi: scharakteryzować system wierzeń w Egipcie	Uczeń rozumie: pojęcia: balsamowanie, sarkofag Uczeń potrafi: wyjaśnić, jaką rolę w wierzeniach Egipcjan odgrywał faraon opowiedzieć, w jaki sposób faraonowie próbowali zapewnić sobie życie wieczne	Uczeń potrafi: przedstawić jedną z teorii na temat sposobu, w jaki budowano piramidy przedstawić wyobrażenia Egipcjan na temat życia pozagrobowego	Uczeń rozumie: pojęcia: sąd Ozyrysa, tzw. Księga Umarłych Uczeń potrafi: wymienić etapy procesu mumifikacji zwłok omówić poszczególne etapy sądu Ozyrysa nad duszą zmarłego Egipcjanina
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Starożytny Izrael	Uczeń zna: postacie: Abrahama, Dawida, Salomona Uczeń rozumie: pojęcia: Biblia, monoteizm (jedynobóstwo), Stary Testament, Nowy Testament, judaizm, Dekalog Uczeń potrafi: wyjaśnić różnicę między monoteizmem a politeizmem	Uczeń zna: symbole judaizmu Uczeń rozumie: pojęcia: Ziemia Obiecana, Izrael dwoistość znaczenia słowa Żydzi Uczeń potrafi: zlokalizować na mapie pierwsze siedziby Żydów scharakteryzować system wierzeń w starożytnym Izraelu	Uczeń rozumie: pojęcia: Biblia hebrajska, Tora Uczeń potrafi: wyjaśnić znaczenie Biblii podać różnicę między Biblią hebrajską a Biblią chrześcijańską	Uczeń zna: daty związane z dziejami Żydów Uczeń rozumie: pojęcie: tzw. niewola babilońska, z czego wynika ostrożność, z jaką historycy podchodzą do Biblii jako źródła historycznego Uczeń potrafi: ocenić znaczenie Biblii w dziejach ludzkości	Uczeń potrafi: opowiedzieć o losach narodu żydowskiego

	wskazać na mapie Palestynę, królestwo Judy, królestwo Izraela oraz Jerozolimę.				
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Demokracja ateńska	Uczeń zna: postać: Peryklesa Uczeń rozumie: pojęcia: polis, demokracja na czym polegała demokracja ateńska Uczeń potrafi: zlokalizować na mapie Grecję i Ateny	Uczeń rozumie: pojęcia: zgromadzenie ludowe, rada pięciuset, sąd ludowy, ostracyzm na czym polega wyjątkowość demokracji ateńskiej Uczeń potrafi: umieścić w czasie powstanie i rozwój demokracji ateńskiej	Uczeń rozumie: pojęcia: Hellada, Hellenowie, barbarzyńcy Uczeń potrafi: scharakteryzować organizację polityczną starożytnej Grecji przedstawić procedurę ostracyzmu porównać pozycję mężczyzny, kobiety i niewolnika w społeczeństwie ateńskim	Uczeń zna: organizację społeczeństwa w Atenach peryklejskich Uczeń rozumie: dlaczego Grecy nie utworzyli jednego państwa Uczeń potrafi: scharakteryzować system sprawowania władzy w Atenach peryklejskich dostrzec różnice między demokracją ateńską a demokracją współczesną	Uczeń potrafi: scharakteryzować strukturę społeczeństwa Grecji
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Mitologia grecka.	Uczeń zna: najważniejszych bogów greckich Uczeń rozumie: pojęcie: bogowie olimpijscy Uczeń potrafi: zlokalizować na mapie Olimp wyjaśnić, jak mieszkańcy Grecji wyobrażali sobie bogów	Uczeń zna: bohaterów mitów greckich: Prometeusza, Heraklesa Uczeń rozumie: pojęcia: mitologia, mit, heros, Hades Uczeń potrafi: zlokalizować na mapie Delfy wymienić główne cechy religii starożytnych Greków	Uczeń zna: dziedziny życia i zajęcia, którym patronowali bogowie greccy Uczeń potrafi: scharakteryzować system wierzeń w Grecji	Uczeń rozumie: pojęcia: Chaos, Tartar, wyrocznia, Pytia Uczeń potrafi: przedstawić wyobrażenia Greków na temat życia po śmierci	Uczeń rozumie: rolę, jaką w greckiej religii odgrywała mitologia Uczeń potrafi: wytłumaczyć, w jakim celu Grecy korzystali z wyroczni
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca

Na olimpijskim stadionie	<p>Uczeń zna: datę: 776 p.n.e.</p> <p>Uczeń rozumie: pojęcia: igrzyska olimpijskie, olimpiada</p> <p>Uczeń potrafi: wskazać na mapie Olimpię przedstawić najważniejsze podobieństwa i różnice między igrzyskami rozgrywanymi w starożytności i współcześnie.</p>	<p>Uczeń zna: dyscypliny sportowe rozgrywane podczas starożytnych igrzysk olimpijskich</p> <p>Uczeń rozumie: pojęcia: dyscypliny lekkoatletyczne, ciężka atletyka, wieniec oliwny</p> <p>Uczeń potrafi: wymienić cechy starożytnych igrzysk olimpijskich</p>	<p>Uczeń zna: zasady obowiązujące zawodników uczestniczących w starożytnych igrzyskach olimpijskich</p> <p>Uczeń potrafi: przedstawić zasady organizacji igrzysk</p>	<p>Uczeń rozumie: pojęcia: pokój boży, atleci cele wychowania starożytnych Greków</p> <p>Uczeń potrafi: wskazać budowlę odnoszące się do sportowego i religijnego charakteru igrzysk</p>	<p>Uczeń rozumie: pojęcia: gimnazjon, stadion rolę i charakter igrzysk organizowanych w starożytnej Grecji</p> <p>Uczeń potrafi: przedstawić przebieg igrzysk olimpijskich, dostrzec na przykładzie igrzysk olimpijskich wpływ starożytności na współczesność</p>
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Co zawdzięczamy starożytnym Grekom?	<p>Uczeń zna: postacie: Fidasza, Homera</p> <p>Uczeń rozumie: pojęcia: Akropol, Partenon, tragedia, komedia</p> <p>Uczeń potrafi: opisać wygląd ateńskiego Akropolu, wskazać różnice między grecką tragedią a komedią</p>	<p>Uczeń zna: postać: Sokratesa</p> <p>Uczeń rozumie: pojęcia: filozofia, filozofowie przyrody, co oznacza stwierdzenie Sokratesa: <i>Wiem, że nic nie wiem</i></p> <p>Uczeń potrafi: przedstawić dokonania Greków w dziedzinie architektury i teatru, wyjaśnić, czym zajmowali się pierwsi filozofowie, dostrzec wpływ kultury starożytnej Grecji na współczesną kulturę</p>	<p>Uczeń rozumie: pojęcie: maska</p> <p>Uczeń potrafi: opisać wygląd starożytnego teatru greckiego, wskazać wyrazy pochodzenia greckiego obecne we współczesnym języku polskim.</p>	<p>Uczeń zna: postacie: Myrona, Sofoklesa, Archimedes, Hipokratesa</p> <p>Uczeń potrafi: opowiedzieć o okolicznościach narodzin teatru, wymienić najważniejsze osiągnięcia naukowe starożytnych Greków, ocenić dokonania starożytnych Greków</p>	<p>Uczeń potrafi: streścić <i>Iliadę</i> i <i>Odyseję</i> omówić działalność Sokratesa</p>
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Od republiki do cesarstwa	<p>Uczeń zna: daty: 753 p.n.e., ok. 500 p.n.e.</p>	<p>Uczeń zna: bohaterów mitów rzymskich: Romulusa i Remusa</p>	<p>Uczeń zna: daty: 49 p.n.e., 30 p.n.e. legendę o założeniu Rzym</p>	<p>Uczeń potrafi: przedstawić organizację republiki rzymskiej</p>	<p>Uczeń rozumie: różnice w sposobie rządzenia państwem</p>

	<p>postacie: Juliusza Cezara, Oktawiana Augusta</p> <p>Uczeń rozumie: pojęcia: Imperium Rzymskie, legion, imperium, republika, cesarstwo</p> <p>Uczeń potrafi: zlokalizować na mapie Italię i Rzym, zlokalizować w czasie okres istnienia monarchii w Rzymie</p>	<p>Uczeń rozumie: pojęcia: zgromadzenia ludowe, konsulowie, senat, senatorowie, trybun ludowy, prawo weta</p> <p>Uczeń potrafi: określić zasięg terytorialny Imperium Rzymskiego w II w. n.e. wymienić elementy uzbrojenia rzymskiego legionisty</p>	<p>Uczeń rozumie: pojęcie: arystokracja</p> <p>Uczeń potrafi: opowiedzieć o organizacji armii rzymskiej</p>	<p>przedstawić organizację cesarstwa rzymskiego</p>	<p>w okresie istnienia republiki i cesarstwa</p> <p>Uczeń potrafi: porównać republikę rzymską i demokrację ateńską</p>
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Spółeczeństwo antycznego Rzymu	<p>Uczeń potrafi: przedstawić warunki życia mieszkańców starożytnego Rzymu</p>	<p>Uczeń potrafi: przedstawić stosunek Rzymian do niewolników</p>	<p>Uczeń zna: różne grupy wchodzące w skład społeczeństwa rzymskiego</p> <p>Uczeń rozumie: pojęcia: proletariusze, niewolnik, wyzwoleniec, arystokraci</p> <p>Uczeń potrafi: określić pozycję arystokratów i proletariuszy oraz niewolników i wyzwolenców w rzymskim społeczeństwie</p>	<p>Uczeń zna: uprawnienia kobiety i mężczyzny w rzymskiej rodzinie</p> <p>Uczeń potrafi: wymienić najważniejsze informacje na temat trybu życia arystokratów, proletariuszy, niewolników i wyzwolenców opowiedzieć o życiu rzymskiej rodziny</p>	<p>Uczeń potrafi: opowiedzieć o wyglądzie Rzymu w starożytności</p>
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Osiągnięcia starożytnych Rzymian	<p>Uczeń rozumie: pojęcia: Forum Romanum, akwedukt, amfiteatr, igrzyska, gladiator, amfiteatr Flawiuszów (Koloseum)</p> <p>Uczeń potrafi:</p>	<p>Uczeń zna: przykłady rozwiązań architektonicznych stosowanych przez Rzymian</p> <p>Uczeń rozumie: pojęcia: łuk architektoniczny, kopuła,</p>	<p>Uczeń rozumie: pojęcia: bazylika, Circus Maximus, języki romańskie, znaczenie dróg w starożytnym Rzymie</p> <p>Uczeń potrafi: opisać wygląd Forum Romanum,</p>	<p>Uczeń potrafi: scharakteryzować osiągnięcia starożytnego Rzymu, przedstawić sposób budowy akweduktu wyjaśnić, w jaki sposób Rzymianie budowali drogi</p>	<p>Uczeń zna: postacie: Wergiliusza, Horacego, Owidiusza</p> <p>Uczeń potrafi: przedstawić dokonania wybitnych przedstawicieli literatury rzymskiej</p>

	wyjaśnić, do czego służyły amfiteatry i akwedukty	Panteon, łuk triumfalny, termy, cyrk, łacina Uczeń potrafi: wyjaśnić, do czego służyły termy i cyrki dostrzec na przykładzie prawa rzymskiego i łaciny wpływ starożytności na współczesność	zinterpretować sformułowanie: <i>Wszystkie drogi prowadzą do Rzymu</i>		
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Narodziny chrześcijaństwa	Uczeń zna: daty: 6 p.n.e., 30 n.e. postać: Jezusa Chrystusa Uczeń rozumie: pojęcia: tolerancja religijna, Ewangelia, chrześcijaństwo, Kościół, chrześcijanie Uczeń potrafi: wskazać na mapie Palestynę, opowiedzieć o życiu i działalności Jezusa Chrystusa	Uczeń zna: daty: 64, 313, 380, wybranych bogów rzymskich i ich greckich odpowiedników Uczeń rozumie: pojęcie: apostoł Uczeń potrafi: wymienić główne cechy systemu wierzeń starożytnych Rzymian, przedstawić metody prześladowania ,pierwszych chrześcijan zlokalizować obszary rozprzestrzeniania się chrześcijaństwa w III–V w.	Uczeń zna: postacie: Nerona, Konstancyjna Wielkiego Uczeń potrafi: wyjaśnić, dlaczego Żydzi i Rzymianie prześladowali pierwszych chrześcijan	Uczeń zna: postacie: św. Pawła, św. Piotra Uczeń rozumie: przyczyny, które spowodowały, że chrześcijaństwo przetrwało mimo prześladowań	Uczeń potrafi: opowiedzieć o narodzinach chrześcijaństwa i jego rozpowszechnianiu się w czasach starożytnych
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Cesarstwo bizantyjskie	Uczeń zna: daty: 476, 1453 postać: Justyniana I Wielkiego, podstawowe różnice między Kościołem katolickim i Kościołem prawosławnym Uczeń rozumie:	Uczeń zna: przyczyny podziału Imperium Rzymskiego na część zachodnią i wschodnią Uczeń rozumie: pojęcia: Hagia Sophia, spór o pierwszeństwo w Kościele	Uczeń zna: datę: 1054 Uczeń rozumie: pojęcia: Germanie, tzw. Kodeks Justyniana Uczeń potrafi: opisać wygląd świątyni Hagia Sophia,	Uczeń zna: datę: 395 Uczeń rozumie: pojęcia: „Nowy Rzym”, ikona, patriarcha, klątwa Uczeń potrafi: przedstawić okoliczności upadku cesarstwa bizantyjskiego,	Uczeń potrafi: przedstawić okoliczności powstania i rozwój Konstantynopola ocenić postać Justyniana Wielkiego

	<p>pojęcia: Bizancjum, wielka schizma wschodnia, Kościół katolicki, Kościół prawosławny, przyczyny rozłamu chrześcijaństwa</p> <p>Uczeń potrafi: wskazać na mapie Konstantynopol, wymienić wewnętrzne i zewnętrzne przyczyny upadku zachodniego cesarstwa rzymskiego</p>	<p>Uczeń potrafi: umiejscowić w przestrzeni zasięg i zmiany terytorialne cesarstwa bizantyjskiego, wymienić największe osiągnięcia Bizancjum w dziedzinie kultury, opowiedzieć o dokonaniach Bizancjum w dziedzinie architektury</p>	<p>scharakteryzować relacje między wschodnimi i zachodnimi chrześcijanami</p>	<p>przedstawić dokonania Justyniana Wielkiego, przedstawić okoliczności, w których doszło do wielkiej schizmy wschodniej</p>	
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Początki Islamu	<p>Uczeń zna: datę: 622 postać: Mahometa</p> <p>Uczeń rozumie: pojęcia: Arabowie, islam, muzułmanin, Koran</p> <p>Uczeń potrafi: wskazać na mapie Półwysep Arabski, Mekkę i Medynę, zlokalizować na mapie podboje dokonane przez Arabów od VII do IX w.</p>	<p>Uczeń zna: zasady islamu, przykłady osiągnięć cywilizacji arabskiej</p> <p>Uczeń rozumie: pojęcia: ramadan, dżihad (święta wojna)</p> <p>Uczeń potrafi: opisać warunki naturalne panujące na Półwyspie Arabskim, opowiedzieć o podbojach arabskich, wskazać wyrazy pochodzenia arabskiego obecne we współczesnym języku polskim</p>	<p>Uczeń rozumie: pojęcia: Al-Kaba, hidżra, rolę Arabów jako pośredników między cywilizacją Wschodu i Zachodu</p> <p>Uczeń potrafi: scharakteryzować życie i wierzenia plemion arabskich przed VII w. wyjaśnić, co zdecydowało o sukcesach podbojów arabskich, zlokalizować na mapie główne ośrodki polityczne Arabów, dostrzec wpływ kultury islamskiej na Europę</p>	<p>Uczeń rozumie: pojęcia: kalif, kalifat, wpływ religii na politykę ekspansji prowadzoną przez Arabów</p> <p>Uczeń potrafi: scharakteryzować system religijny stworzony przez Mahometa, opowiedzieć o osiągnięciach cywilizacji arabskiej</p>	<p>Uczeń potrafi: wyjaśnić, jak doszło do powstania islamu dostrzec związki między islamem a judaizmem i chrześcijaństwem</p>
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Państwo Karola Wielkiego	<p>Uczeń zna: postać: Karola Wielkiego</p> <p>Uczeń rozumie:</p>	<p>Uczeń rozumie: przyczyny, które skłoniły Chlodwiga do przyjęcia chrztu</p>	<p>Uczeń zna: daty: 756, 800 postacie: Chlodwiga, Pepina Krótkiego</p>	<p>Uczeń rozumie pojęcie: sztuki wyzwolone</p> <p>Uczeń potrafi:</p>	<p>Uczeń rozumie: znaczenie porozumienia między Pepinem Krótkim</p>

	pojęcie: odrodzenie karolińskie Uczeń potrafi: wskazać na mapie zasięg Imperium Karolińskiego	Uczeń potrafi: wskazać na mapie pierwsze siedziby Franków, określić rolę chrześcijaństwa w umacnianiu państwa Franków, wyjaśnić, w czym przejawiało się odrodzenie karolińskie	Uczeń potrafi: opowiedzieć o podbojach dokonanych przez Karola Wielkiego, przedstawić okoliczności odnowienia zachodniego cesarstwa rzymskiego	przedstawić okoliczności utworzenia Państwa Kościelnego, scharakteryzować organizację państwa Karola Wielkiego	a papieżem dla losów obu tych przywódców Uczeń potrafi: porównać Imperium Karolińskie ze starożytnym cesarstwem rzymskim, ocenić rolę Karola Wielkiego w rozwoju cywilizacji europejskiej
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Nowe państwa w Europie	Uczeń zna: datę: 843 postać: Ottona I postanowienia traktatu w Verdun Uczeń rozumie: pojęcie: Słowianie Uczeń potrafi: zlokalizować na mapie państwa powstałe w wyniku postanowień traktatu w Verdun, wymienić państwa słowiańskie utworzone w X w.	Uczeń rozumie: pojęcia: możnowładca, Święte Cesarstwo Rzymskie Uczeń potrafi: zlokalizować na mapie obszary wchodzące w skład Świętego Cesarstwa Rzymskiego, zlokalizować na mapie nowe państwa powstałe w Europie od IX w.	Uczeń zna: datę: 962 postacie: Lotara, Karola Łysego, Ludwika Niemieckiego, największe zagrożenia dla wczesno-średniowiecznej Europy Uczeń rozumie: pojęcie: Normanowie Uczeń potrafi: przedstawić okoliczności rozpadu monarchii Karola Wielkiego opowiedzieć o dokonaniach Ottona I	Uczeń zna: datę: 955 Uczeń potrafi: przedstawić sytuację polityczną w Europie od II połowy IX w., przedstawić okoliczności powstania Świętego Cesarstwa Rzymskiego, scharakteryzować relacje między Słowianami a władcami niemieckimi.	Uczeń potrafi: wyjaśnić, jak doszło do powstania Królestwa Niemiec i Królestwa Węgier
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Walka cesarza z papieżem	Uczeń zna: postacie: Grzegorza VII, Henryka IV, postanowienia ugody w Wormacji Uczeń rozumie: pojęcie: inwestytura, istotę sporu o inwestyturę Uczeń potrafi:	Uczeń zna: datę: 1122 Uczeń rozumie: istotę sporu między Grzegorzem VII a Henrykiem IV Uczeń potrafi: wyjaśnić, jaki wpływ na pozycję papieża i cesarza	Uczeń zna: daty: 1059, 1077 Uczeń rozumie: pojęcie: konklawe Uczeń potrafi: scharakteryzować sytuację panującą we wczesno-średniowiecznym Kościele	Uczeń rozumie: pojęcia: pastorał, reforma kluniacka, kardynał, antypapież Uczeń potrafi: wyjaśnić założenia reformy kluniackiej	Uczeń potrafi: przedstawić relacje między papieżem a cesarzem do X w., opisać przebieg sporu o inwestyturę

	przedstawić poglądy Grzegorza VII , przedstawić poglądy Henryka IV	w Europie miał spór o inwestyturę			
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Wyprawy krzyżowe	<p>Uczeń zna: postać: Urbana II, nazwy zakonów rycerskich utworzonych przez krzyżowców</p> <p>Uczeń rozumie: pojęcia: krucjata (wyprawa krzyżowa), zakon rycerski, cele istnienia zakonów rycerskich</p> <p>Uczeń potrafi: wskazać na mapie państwa założone na Bliskim Wschodzie przez krzyżowców</p>	<p>Uczeń zna: daty: 1095, 1096, 1099</p> <p>Uczeń rozumie: pojęcie: Turcy seldżuccy, znaczenie Jerozolimy dla wyznawców trzech wielkich religii monoteistycznych,</p> <p>Uczeń potrafi: wyjaśnić przyczyny krucjat, przedstawić skutki wypraw krzyżowych</p>	<p>Uczeń rozumie: pojęcie: krzyżowiec</p> <p>Uczeń potrafi: przedstawić przebieg pierwszej krucjaty</p>	<p>Uczeń zna: daty: 1204, 1291</p> <p>Uczeń rozumie: pojęcie: rekonkwista</p> <p>Uczeń potrafi: wyjaśnić okoliczności, w jakich Jerozolima i Palestyna znalazły się w rękach Turków seldżuckich, wyjaśnić, co wydarzyło się na synodzie w Clermont</p>	<p>Uczeń potrafi: scharakteryzować organizację państw założonych przez krzyżowców, przedstawić przebieg i skutki czwartej wyprawy krzyżowej</p>
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Feudalna Europa	<p>Uczeń zna: stany średniowiecznego społeczeństwa</p> <p>Uczeń rozumie: pojęcia: stan, rycerstwo, lenno, senior, wasal, feudalizm</p> <p>Uczeń potrafi: przedstawić prawa oraz obowiązki seniora i wasala</p>	<p>Uczeń zna: ramy chronologiczne feudalizmu, podstawowe zasady obowiązujące w systemie feudalnym</p> <p>Uczeń rozumie: pojęcia: suzeren, poddany, hołd lenny, inwestytura, rozdrobnienie feudalne, zasady, na jakich opierała się organizacja społeczeństwa średniowiecznej Europy</p> <p>Uczeń potrafi:</p>	<p>Uczeń rozumie: pojęcie: ciężkozbrojny</p> <p>Uczeń potrafi: określić cechy charakterystyczne feudalizmu, wyjaśnić, jak przebiegała uroczystość nadania lenna</p>	<p>Uczeń rozumie: wpływ feudalizmu na sytuację polityczną, gospodarczą i społeczną średniowiecznej Europy</p> <p>Uczeń potrafi: przedstawić proces kształtowania się rycerstwa</p>	<p>Uczeń potrafi: ocenić funkcjonowanie systemu feudalnego</p>

		przedstawić zależności społeczne oparte na prawie lennym			
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Na rycerskim zamku	Uczeń rozumie: pojęcia: rycerz, rycerz bez skazy Uczeń potrafi: przedstawić cechy charakterystyczne wzoru osobowego średniowiecznego rycerza	Uczeń zna: najważniejsze elementy zabudowy średniowiecznego zamku Uczeń rozumie: pojęcia: turniej rycerski, rozejm boży, pasowanie na rycerza Uczeń potrafi: wyjaśnić, jakie były cele organizowania turniejów rycerskich	Uczeń zna: elementy uzbrojenia średniowiecznego rycerza Uczeń rozumie: pojęcia: paż, giermek Uczeń potrafi: opowiedzieć o przebiegu turnieju rycerskiego wyjaśnić, jakie warunki należało spełnić, aby zostać rycerzem	Uczeń rozumie: rolę Kościoła w zmianie wizerunku średniowiecznego rycerza Uczeń potrafi: scharakteryzować zamek średniowieczny wyjaśnić, jakie warunki należało spełnić, aby zostać rycerzem, przedstawić wychowanie dziewczynek w średniowieczu i pozycję kobiety w średniowiecznym społeczeństwie	Uczeń potrafi: opowiedzieć, jak wyglądała uroczystość pasowania na rycerza
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Średniowieczni mieszczanie i chłopci	Uczeń zna: najważniejsze budowle średniowiecznego miasta, główne zajęcia mieszkańców średniowiecznych miast, rodzaje prac wykonywanych przez średniowiecznych chłopów Uczeń rozumie: pojęcia: mury miejskie, rynek, ratusz, mieszczanin, cech Uczeń potrafi:	Uczeń zna: grupy społeczne zamieszkujące średniowieczne miasto Uczeń rozumie: pojęcia: baszta, patrycjat, pospólstwo, plebs, rada miejska, pańszczyzna, dziesięcina Uczeń potrafi: wyjaśnić, kto i w jaki sposób zarządzał średniowiecznym miastem, przedstawić pozycję chłopów na tle pozycji	Uczeń rozumie: pojęcia: prawa miejskie, sołtys Uczeń potrafi: przedstawić warunki życia w średniowiecznym mieście, przedstawić warunki życia w średniowiecznej wsi	Uczeń rozumie: pojęcia: czeladnik, majstersztyk Uczeń potrafi: scharakteryzować mieszkańców średniowiecznego miasta i ich życie, scharakteryzować stan chłopski w średniowieczu	Uczeń potrafi: opisać wygląd średniowiecznego miasta, porównać kulturę miejską z kulturą rycerską

	wyjaśnić, czym różniło się średniowieczne miasto od średniowiecznej wsi	przedstawiciele innych stanów społecznych, wyjaśnić znaczenie cechów w życiu gospodarczym miasta			
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Duchowieństwo i kultura średniowiecza	<p>Uczeń zna: nazwy największych zakonów w średniowiecznej Europie</p> <p>Uczeń rozumie: pojęcia: średniowieczny uniwersalizm, benedyktyni, franciszkanie</p> <p>Uczeń potrafi: wyjaśnić istotę średniowiecznego uniwersalizmu</p>	<p>Uczeń zna: cechy charakterystyczne stylu romańskiego i stylu gotyckiego w architekturze</p> <p>Uczeń rozumie: pojęcia: styl romański, styl gotycki, ostrołuki, uniwersytet</p> <p>Uczeń potrafi: odróżnić styl romański od gotyckiego, podać przykłady budowli w stylu romańskim i gotyckim, wymienić miasta, w których powstały pierwsze uniwersytety</p>	<p>Uczeń zna: ramy chronologiczne występowania stylu romańskiego i stylu gotyckiego w architekturze</p> <p>Uczeń rozumie: pojęcie: zakon żebraczy</p> <p>Uczeń potrafi: opisać wygląd klasztoru w Sankt Gallen, wyjaśnić przyczyny powstania uniwersytetów</p>	<p>Uczeń zna: postacie: św. Benedykta, św. Franciszka z Asyżu, główne zalecenia reguły zakonnej benedyktynów</p> <p>Uczeń rozumie: pojęcie: reguła, znaczenie religii i Kościoła w funkcjonowaniu średniowiecznego społeczeństwa</p> <p>Uczeń potrafi: ocenić rolę uniwersytetów</p>	<p>Uczeń rozumie: wkład benedyktynów w rozwój kultury średniowiecznej Europy</p> <p>Uczeń potrafi: przedstawić główne założenia działalności średniowiecznych zakonów</p>
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Początki Polski	<p>Uczeń zna: daty: 966, 972 postacie: Mieszka I, Dobrawy, nazwy plemion zamieszkujących ziemie polskie w IX w., legendy dotyczące początków państwa polskiego</p> <p>Uczeń rozumie: pojęcia: Słowianie, Piastowie, Polanie</p> <p>Uczeń potrafi:</p>	<p>Uczeń zna: datę: ok. 960, ramy chronologiczne panowania dynastii Piastów w Polsce</p> <p>Uczeń rozumie: pojęcia: plemię, monarchia patrymonialna, drużyna, dlaczego o Polsce w X w. mówi się państwo Mieszka I,</p>	<p>Uczeń zna: postać: Hodona, grupy społeczne zamieszkujące państwo Mieszka I,</p> <p>Uczeń potrafi: wyjaśnić, w jakich okolicznościach władzę na ziemiach polskich przejęli Piastowie, przedstawić okoliczności przyjęcia chrztu przez Mieszka</p>	<p>Uczeń potrafi: przedstawić organizację państwa Mieszka</p>	<p>Uczeń potrafi: przedstawić polityczne i militarne dokonania władcy po przyjęciu chrztu</p>

	zlokalizować na mapie obszar państwa Polan oraz terytorium państwa Mieszka I na początku i pod koniec jego panowania, wymienić najważniejsze przyczyny chrztu Polski, wskazać na mapie Cedynię	znaczenie przyjęcia chrztu przez Mieszka dla państwa polskiego Uczeń potrafi: wyjaśnić, jakie zmiany w państwie i w społeczeństwie spowodował chrzest Mieszka, wymienić tereny podbite przez Mieszka I			
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Polska Bolesława Chrobrego	Uczeń zna: daty: 1000, 1025 postacie: Bolesława Chrobrego, biskupa Wojciecha, decyzje dotyczące organizacji kościelnej w Polsce podjęte przez papieża Uczeń rozumie: pojęcie: zjazd gnieźnieński Uczeń potrafi: opowiedzieć o zjeździe gnieźnieńskim, wskazać na mapie arcybiskupstwo i biskupstwa utworzone w Polsce w 1000 r.	Uczeń zna: datę: 997 postać: Ottona III Uczeń rozumie: pojęcia: Prusowie, wyprawa misyjna, znaczenie zjazdu gnieźnieńskiego dla rozwoju organizacji kościelnej i państwowej Uczeń potrafi: wskazać na mapie tereny podbite przez Bolesława Chrobrego, przedstawić okoliczności koronacji królewskiej Bolesława Chrobrego	Uczeń zna: daty: 1002–1018 Uczeń rozumie: pojęcie: wojna podjazdowa, przyczyny, które skłoniły księcia Bolesława do zorganizowania wyprawy misyjnej do Prus Uczeń potrafi: przedstawić wygląd i uzbrojenie wojownika należącego do drużyny książęcej, przedstawić rozwój terytorialny państwa Bolesława Chrobrego	Uczeń zna: daty: 1004, 1018 Uczeń potrafi: ocenić skutki zjazdu gnieźnieńskiego przedstawić przyczyny, przebieg i skutki wyprawy na Kijów, ocenić polityczne znaczenie koronacji	Uczeń rozumie: rolę i znaczenie drużyny książęcej Uczeń potrafi: przedstawić przebieg i skutki wyprawy misyjnej biskupa Wojciecha, przedstawić przyczyny, przebieg i skutki wojen polsko-niemieckich w latach 1002–1018, ocenić dokonania Bolesława Chrobrego
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
W najdawniejszej Polsce	Uczeń zna: przykładowe obowiązki mieszkańców najdawniejszej Polski Uczeń potrafi:	Uczeń zna: zadania drużyny książęcej Uczeń potrafi:	Uczeń zna: produkty wchodzące w skład jadłospisu mieszkańców Polski Uczeń rozumie:	Uczeń potrafi: przedstawić warunki życia mieszkańców Polski pierwszych Piastów,	Uczeń potrafi: scharakteryzować państwo pierwszych Piastów, ocenić wpływ chrztu i tworzenia się

	wyjaśnić, jakie było przeznaczenie grodów w państwie pierwszych Piastów	przedstawić organizację państwa polskiego w X i XI w., przedstawić strukturę i zadania mieszkańców Polski w X i XI w.	zależności między księciem, drużyną a mieszkańcami w państwie Mieszka Uczeń potrafi: opisać wygląd grodu na Ostrowie Lednickim	opisać życie i obyczaje mieszkańców Polski w X i XI w.	państwowości polskiej na życie mieszkańców państwa pierwszych Piastów
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Upadek i odbudowa państwa	Uczeń zna: datę: 1031 postacie: Mieszka II, Kazimierza Odnowiciela, biskupa Stanisława Uczeń potrafi: wskazać przyczyny kryzysu państwa polskiego za panowania Mieszka II, przedstawić skutki powstania ludowego w Wielkopolsce i najazdu Brzetysława na ziemię polskie	Uczeń zna: daty: 1038, 1058, 1076 Uczeń rozumie: pojęcie: powstanie ludowe Uczeń potrafi: przedstawić podłoże i konsekwencje konfliktu Bolesława Śmiałego z biskupem Stanisławem	Uczeń potrafi: omówić sposób utrzymania wojska, który rozwinął się za panowania Kazimierza Odnowiciela omówić zmiany terytorialne państwa pierwszych Piastów	Uczeń zna: daty: 1039, 1079 postać: Brzetysława Uczeń potrafi: opisać sytuację na ziemiach polskich po śmierci Mieszka II, synchronizować wydarzenia w Polsce z wydarzeniami w Europie Zachodniej w XI w.,	Uczeń potrafi: scharakteryzować i ocenić dokonania Mieszka II, Kazimierza Odnowiciela i Bolesława Śmiałego, ocenić skutki polityki Bolesława Śmiałego w stosunku do cesarza Henryka IV
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Polska Bolesława Krzywoustego	Uczeń zna: datę: 1138 postacie: Bolesława Krzywoustego, Anonima tzw. Galla, władców piastowskich rządzących Polską od X do XII w. Uczeń rozumie: pojęcia: ustawa sukcesyjna, zasada senioratu, senior, dzielnica senioralna, dzielnice dziedziczne Uczeń potrafi:	Uczeń zna: daty: 1108, 1109 postacie: Władysława Hermana, Zbigniewa, Henryka V Uczeń potrafi: przedstawić przyczyny sporu między Bolesławem a Zbigniewem i wyjaśnić, jaki był jego finał, wymienić żądania Henryka V wobec Bolesława, wskazać na mapie Głogów,	Uczeń zna: daty: 1079, 1102 pojęcie: trybut Uczeń potrafi: wskazać na mapie podział ziem polskich po śmierci Władysława Hermana, przedstawić charakter działań zbrojnych prowadzonych przez Bolesława w czasie wojny z Niemcami	Uczeń rozumie: dlaczego Bolesław Krzywousty zdecydował się na odbycie publicznej pokuty po śmierci Zbigniewa Uczeń potrafi: przedstawić przebieg wojny Bolesława Krzywoustego z Niemcami, przedstawić okoliczności podboju Pomorza	Uczeń potrafi: wyjaśnić znaczenie Pomorza dla funkcjonowania gospodarki państwa polskiego, ocenić dokonania Bolesława Krzywoustego

	wyjaśnić przyczyny wydania ustawy sukcesyjnej, wskazać na mapie dzielnice utworzone na mocy ustawy sukcesyjnej	przedstawić założenia ustawy sukcesyjnej wskazać skutki wydania ustawy sukcesyjnej			
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Rozbicie dzielnicowe Polski	<p>Uczeń zna: daty: 1228, 1230 postać: Konrada Mazowieckiego, ramy chronologiczne rozbicia dzielnicowego Polski</p> <p>Uczeń rozumie: pojęcia: rozbicie dzielnicowe Polski, Krzyżacy (zakon krzyżacki)</p> <p>Uczeń potrafi: wyjaśnić przyczyny i okoliczności pojawienia się Krzyżaków na ziemiach polskich, wskazać na mapie ziemię chełmińską</p>	<p>Uczeń zna: postać: Władysława Wygnańca przyczyny upadku zasady senioratu</p> <p>Uczeń rozumie: pojęcie: Inflanty</p> <p>Uczeń potrafi: wskazać na mapie ziemie utracone przez Polskę w okresie rozbicia dzielnicowego, przedstawić konsekwencje rozbicia dzielnicowego Polski</p>	<p>Uczeń zna daty: 1190, 1283</p> <p>Uczeń rozumie: dlaczego pojawienie się Krzyżaków było zagrożeniem dla państwa polskiego</p> <p>Uczeń potrafi: wskazać przejawy i skutki słabej obronności granic Polski w okresie rozbicia dzielnicowego, scharakteryzować działalność Krzyżaków prowadzoną na opanowanych terenach</p>	<p>Uczeń potrafi: przedstawić okoliczności wygnania Władysława z Polski, opowiedzieć o roli Brandenburgii i celach politycznych tego państwa.</p>	<p>Uczeń potrafi: scharakteryzować okres rozbicia dzielnicowego, przedstawić rozwój terytorialny państwa krzyżackiego, ocenić skutki sprowadzenia zakonu krzyżackiego dla państwa polskiego.</p>
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Polska w XIII wieku	<p>Uczeń rozumie: pojęcie: kolonizacja niemiecka</p> <p>Uczeń potrafi: określić ramy czasowe kolonizacji niemieckiej, wskazać na mapie obszary objęte kolonizacją niemiecką, przedstawić skutki kolonizacji niemieckiej</p>	<p>Uczeń zna: postać: Henryka Brodatego, podstawowe założenia lokacji na prawie niemieckim</p> <p>Uczeń rozumie: pojęcia: czynsz, wolnizna, prawo składu, na czym polegała lokacja na prawie niemieckim</p>	<p>Uczeń rozumie: pojęcie: gospodarka towarowo-pieniężna</p> <p>Uczeń potrafi: przedstawić politykę Henryka Brodatego wyjaśnić, jak doszło do powstania gospodarki towarowo-pieniężnej na ziemiach polskich</p>	<p>Uczeń rozumie: przyczyny, które skłaniały osadników niemieckich do przybywania na ziemie polskie</p> <p>Uczeń potrafi: scharakteryzować rozwój cywilizacyjny Śląska w XIII w.,</p>	<p>Uczeń potrafi: przedstawić sytuację gospodarczą miast i wsi w XIII w.</p>

		<p>Uczeń potrafi: wskazać szanse i zagrożenia dla Polski i Polaków wynikające z pojawienia się dużej grupy ludności obcej językowo i kulturowo, wymienić towary sprzedawane przez mieszkańców Polski, a także sprowadzane do Polski ze Wschodu i z Zachodu</p>		<p>dostrzec związki między rozwojem ruchu osadniczego a ożywieniem gospodarczym</p>	
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Dążenie do jedności państwa	<p>Uczeń potrafi: wymienić przedstawicieli społeczeństwa polskiego, którzy popierali ideę zjednoczenia ziem polskich, wyjaśnić, z jakich powodów niektóre grupy społeczeństwa popierały ideę zjednoczenia ziem polskich</p>	<p>Uczeń zna: datę: 1241, postać: Henryka Pobożnego Uczeń rozumie: pojęcie: Mongołowie (Tatarzy) Uczeń potrafi: porównać armię mongolską z europejskim rycerstwem</p>	<p>Uczeń zna: postać: Wincentego Kadłubka Uczeń rozumie: znaczenie klęski w bitwie pod Legnicą dla przebiegu procesu jednoczenia ziem polskich Uczeń potrafi: opowiedzieć o przebiegu bitwy pod Legnicą opisać uzbrojenie wojownika mongolskiego</p>	<p>Uczeń zna: daty: 1238, 1240 postać: Czyngis-chana Uczeń potrafi: przedstawić okoliczności, przebieg i skutki najazdu Mongołów na ziemie polskie, scharakteryzować rolę Kościoła w procesie jednoczenia ziem polskich</p>	<p>Uczeń potrafi: ocenić rolę Kościoła w utrzymaniu jedności ziem polskich</p>
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Zjednoczona Polska	<p>Uczeń zna: datę: 1320 postać: Władysława Łokietka Uczeń potrafi: wskazać na mapie ziemie zajęte przez Władysława Łokietka i pozostające poza granicami państwa</p>	<p>Uczeń zna: daty: 1296, 1300, 1308, 1309, 1331 postać: Przemysła II Uczeń rozumie: pojęcie: rzeź Gdańska Uczeń potrafi: wyjaśnić, jak doszło do śmierci Przemysła II,</p>	<p>Uczeń zna: daty: 1295, 1305, 1327–1332 postać: Wacława II Uczeń rozumie: pojęcia: starosta, proces w Inowrocławiu Uczeń potrafi:</p>	<p>Uczeń potrafi: scharakteryzować relacje polsko–krzyżackie w latach 1308–1309 oraz w latach 1320–1332</p>	<p>Uczeń potrafi: ocenić panowanie Władysława Łokietka</p>

		wskazać na mapie państwo Przemysła II wymienić etapy jednoczenia ziem polskich przez Władysława Łokietka.	przedstawić okoliczności koronacji królewskiej Przemysła II, scharakteryzować rządy Wacława II		
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Polska Kazimierza Wielkiego	Uczeń zna: daty: 1333, 1364, 1370 postać: Kazimierza Wielkiego Uczeń rozumie: pojęcia: uniwersytet, zjazd monarchów w Krakowie Uczeń potrafi: wskazać na mapie zmiany terytorialne państwa polskiego w okresie panowania Kazimierza Wielkiego, wyjaśnić przyczyny założenia Akademii Krakowskiej	Uczeń zna: datę: 1343 najważniejsze zagrożenia zewnętrzne państwa polskiego po 1333 r., postanowienia pokoju w Kaliszu Uczeń rozumie: pojęcia: pokój wieczysty w Kaliszu, tolerancja religijn Uczeń potrafi: wyjaśnić rolę Kazimierza Wielkiego w tworzeniu pozycji Polski w Europie	Uczeń zna: wyrok sądu papieskiego w Warszawie Uczeń rozumie: pojęcia: proces w Warszawie, statuty praw Uczeń potrafi: przedstawić dokonania Kazimierza Wielkiego w dziedzinie obronności kraju	Uczeń zna: daty: 1339, 1340 Uczeń potrafi: scharakteryzować pozycję międzynarodową Polski na początku panowania Kazimierza Wielkiego, omówić dokonania Kazimierza Wielkiego w polityce wewnętrznej	Uczeń potrafi: scharakteryzować zmiany struktury społecznej i wyznaniowej na ziemiach polskich po zajęciu Rusi Halickiej, ocenić dokonania Kazimierza Wielkiego w dziedzinie polityki wewnętrznej i zagranicznej
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Unia Polski z Litwą	Uczeń zna: daty: 1370, 1385, 1386 postacie: Jadwigi Andegaweńskiej, Władysława Jagiełły, postanowienia umowy o unii zawartej w Krewie Uczeń rozumie: pojęcie: unia personalna Uczeń potrafi: wyjaśnić przyczyny unii polsko-litewskiej, wskazać na mapie państwo polsko-	Uczeń zna: datę: 1384 postać: Ludwika Węgierskiego, wrogów Wielkiego Księstwa Litewskiego Uczeń rozumie: korzyści wynikające z unii dla Polski i dla Wielkiego Księstwa Litewskiego Uczeń potrafi: wyjaśnić okoliczności zawarcia unii	Uczeń zna: datę: 1400 Uczeń rozumie: pojęcie: Uniwersytet Jagielloński Uczeń potrafi: wyjaśnić przyczyny nadania przez Ludwika Węgierskiego przywileju polskiemu rycerstwu, przedstawić okoliczności, w jakich doszło do odnowienia Akademii Krakowskiej	Uczeń rozumie: pojęcie: bojarzy Uczeń potrafi: przedstawić dokonania Ludwika Węgierskiego jako króla Polski, przedstawić najważniejsze problemy Wielkiego Księstwa Litewskiego w XIV w.	Uczeń potrafi: ocenić znaczenie odnowienia Akademii Krakowskiej

	-litewskie po zawarciu unii	personalnej między Polską i Węgrami, wskazać na mapie państwo polsko-węgierskiej powstałe w wyniku unii personalnej oraz Wielkie Księstwo Litewskie			
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Wielka wojna z zakonem krzyżackim	<p>Uczeń zna: daty: 1409–1411, 15 VII 1410, 1411 siły walczące w bitwie pod Grunwaldem po stronie polsko-litewskiej oraz krzyżackiej, postanowienia pierwszego pokoju toruńskiego</p> <p>Uczeń rozumie: pojęcia: wielka wojna, pierwszy pokój toruński,</p> <p>Uczeń potrafi: wskazać na mapie Grunwald, wskazać na mapie miejsca związane z postanowieniami pierwszego pokoju toruńskiego</p>	<p>Uczeń rozumie: znaczenie polsko-litewskiego zwycięstwa pod Grunwaldem</p> <p>Uczeń potrafi: wyjaśnić przyczyny konfliktu polsko-krzyżackiego za panowania Władysława Jagiełły, wyjaśnić okoliczności wybuchu wielkiej wojny z zakonem krzyżackim</p>	<p>Uczeń potrafi: przedstawić relacje między Polakami i Litwinami a Krzyżakami po zawarciu unii, dostrzec dysproporcje między zwycięstwem grunwaldzkim a postanowieniami pierwszego pokoju toruńskiego, wyjaśnić przyczyny klęski Krzyżaków pod Grunwaldem</p>	<p>Uczeń rozumie: dlaczego unia polsko-litewska negatywnie odbiła się na sytuacji politycznej zakonu krzyżackiego</p> <p>Uczeń potrafi: opisać wygląd zamku krzyżackiego w Malborku, przedstawić przebieg bitwy pod Grunwaldem</p>	<p>Uczeń potrafi: ocenić skutki wielkiej wojny dla państwa polsko-litewskiego oraz dla zakonu krzyżackiego</p>
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Synowie Jagiełły	<p>Uczeń zna: daty: 1454, 1466 postaci: Władysława Warneńczyka, Kazimierza Jagiellończyka</p>	<p>Uczeń zna: daty: 1444, 1453</p> <p>Uczeń rozumie: pojęcia: Związek Pruski, inkorporacja, pospolite ruszenie,</p>	<p>Uczeń zna: datę: 1440</p> <p>Uczeń rozumie: pojęcia: Turcy osmańscy, wojsko najemne</p> <p>Uczeń potrafi:</p>	<p>Uczeń zna: daty: 1434, 1447, 1462</p> <p>Uczeń rozumie: znaczenie klęski warneńskiej dla unii Polski z Węgrami oraz z Litwą</p>	<p>Uczeń potrafi: przedstawić przebieg wojny z Turcją, ocenić znaczenie odzyskania Pomorza Gdańskiego i ujścia Wisły</p>

	<p>okres, w którym istniała w Polsce monarchia dziedziczna</p> <p>postanowienia drugiego pokoju toruńskiego</p> <p>Uczeń rozumie:</p> <p>pojęcia: monarchia dziedziczna, monarchia elekcyjna, wojna trzynastoletnia, drugi pokój toruński, lenno, Prusy Zakonne, Prusy Królewskie, charakter monarchii Jagiellonów</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <p>wskazać na mapie tereny odzyskane przez Polskę w wyniku wojny trzynastoletniej</p>	<p>charakter monarchii Jagiellonów</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <p>wymienić przyczyny wybuchu wojny z Krzyżakami</p>	<p>lokalizować na mapie imperium Turków osmańskich i państwa zagrożone ich najazdem, przedstawić przebieg wojny trzynastoletniej</p>	<p>Uczeń potrafi:</p> <p>wyjaśnić, na czym polegało zagrożenie tureckie w Europie w XV w., przedstawić okoliczności zawarcia drugiej unii Polski z Węgrami, wyjaśnić okoliczności klęski w bitwie pod Warną, zanalizować przyczyny i skutki wystąpienia Związku Pruskiego przeciw Krzyżakom</p>	<p>dla dalszego rozwoju państwa polskiego</p>
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Od rycerstwa do szlachty	<p>Uczeń zna:</p> <p>stany sejmujące w sejmie walnym oraz ich uprawnienia</p> <p>Uczeń rozumie:</p> <p>pojęcia: przywilej, szlachta, przywilej szlachecki, postowie, sejm walny</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <p>wyjaśnić wpływ przywilejów na pozycję króla w Polsce</p>	<p>Uczeń zna:</p> <p>treść przywilejów koszyckiego i cerekwicko--nieszawskiego oraz wydanych w Czerwińsku, Jedlnie i Krakowie</p> <p>treść konstytucji <i>Nihil novi</i></p> <p>Uczeń rozumie:</p> <p>pojęcia: przywilej koszycki, przywilej cerekwicko-nieszawski, sejmiki szlacheckie, sejm walny, monarchia stanowa,</p>	<p>Uczeń zna:</p> <p>daty: 1374, 1422, 1430, 1433, 1454, 1505</p> <p>Uczeń rozumie:</p> <p>pojęcie: konstytucja (ustawa sejmowa), wpływ przywilejów na proces przekształcania się rycerstwa w szlachtę, relacje między instytucjami sprawującymi władzę w Polsce</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <p>opisać wygląd XVI-wiecznych przedstawicieli stanu szlacheckiego,</p>	<p>Uczeń rozumie:</p> <p>pojęcie: ustrój monarchiczno--szlachecki, związek między nadawanymi szlachcie przywilejami a jej rosnącą pozycją polityczną w państwie, znaczenie uchwalenia konstytucji <i>Nihil novi</i></p> <p>Uczeń potrafi:</p> <p>scharakteryzować rozwój uprawnień stanu szlacheckiego</p> <p>wyjaśnić organizację oraz sposób działania sejmu walnego</p>	<p>Uczeń rozumie:</p> <p>rolę i znaczenie szlachty w kształtowaniu ustroju Polski</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <p>opisać sposób funkcjonowania sejmików szlacheckich, przedstawić okoliczności wykształcenia się sejmu walnego, scharakteryzować ustrój Polski od XVI do XVIII w., ocenić wpływ rosnącej pozycji szlachty na pozycję króla i innych stanów społecznych</p>

		<p>przyczyny słabości miast i mieszczaństwa w Polsce</p> <p>Uczeń potrafi: wyjaśnić, dlaczego wykształciła się polityczna reprezentacja stanu szlacheckiego, wyjaśnić, dlaczego w Polsce nie doszło do wykształcenia się monarchii stanowej</p>	<p>opisać wygląd XVIII-wiecznego dworu szlacheckiego</p>		
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
<p>Polska i Litwa w XV wieku</p>	<p>Uczeń zna: postać: Mikołaja Kopernika</p> <p>Uczeń rozumie: pojęcie: tolerancja religijna</p> <p>Uczeń potrafi: przedstawić dokonania Mikołaja Kopernika</p>	<p>Uczeń zna: postacie: Wita Stwosza, Pawła Włodkowica, Jana Długosza,</p> <p>główne narodowości i wyznania w Polsce</p> <p>Uczeń rozumie: przyczyny istnienia tolerancji religijnej w Polsce</p> <p>Uczeń potrafi: przedstawić dorobek kultury schyłku średniowiecza w Polsce przedstawić dokonania Pawła Włodkowica i Jana Długosza</p>	<p>Uczeń rozumie: pojęcia: szkoła parafialna, szkoła katedralna</p> <p>Uczeń potrafi: porównać rozwój cywilizacyjny ziem polskich i Europy Zachodniej w średniowieczu, opisać wygląd ołtarza Wita Stwosza, scharakteryzować działalność Akademii Krakowskiej w okresie późnego średniowiecza</p>	<p>Uczeń zna: sytuację przedstawicieli innych religii i wyznań w Europie Zachodniej</p> <p>Uczeń rozumie: pojęcie: stypendium</p> <p>Uczeń potrafi: przedstawić strukturę i funkcjonowanie średniowiecznego szkolnictwa scharakteryzować społeczeństwo Polski późnego średniowiecza</p>	<p>Uczeń potrafi: ocenić rolę Kościoła w systemie edukacji w średniowieczu</p>